

Příspěvek k výkladu předpisů §§ 878. resp. 1447. vš. z. o. o nemožnosti plnění smluv.

Smlouvou ze dne 1. září 1908, resp. 11. března 1909 byl žalovaný engažován jako pěvec-solista k divadlu král. města Plzně a byl smlouvou touto zavázán až do 30. června 1910. Již po letních prázdninách r. 1909 nenastoupil však povinnosti své u plzeňského divadla, přijav engagement u městského divadla na Král. Vinohradech. Byv divadlem plzeňským ještě na podzim r. 1909 na dodržení smlouvy žalován, namítal žalovaný mezi jiným proti žalobě, že mu není po rozumu § 878. vš. z. o. možno plniti smlouvu uzavřenou se žalujícím divadlem, poněvadž je nyní engažován u divadla vinohradského a při vzdálenosti obou těchto míst u obou divadel povinnosti plniti nemůže.

Všechny tři stolice, mezi nimi i nejvyšší dvůr soudní vyhověly však plnou měrou žalobě. V důvodech rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 15. března 1910, č. j. Rv II 175/10, se praví:

Po stránce právní je předem zcela pochybeno, opírá-li žalovaný svoji námitku, že mu nelze smlouvy uzavřené s družstvem českého divadla plzeňského proto plniti, poněvadž byl smlouvou ze dne 23. března 1909 engažován k městskému divadlu na Král. Vinohradech, — o § 878. vš. z. o., a snaží-li se z toho dovoditi neplatnost smlouvy právě pro nemožnost ji splniti.

Dle § 878. vš. z. o. »nemůže státi se předmětem smlouvy platné něco, co je přímo nemožno«. Tím vyjádřeno jasně, že tohoto místa v zákoně lze používatí jen v těch případech, kde plnění bylo nemožno již p ů v o d n ě, již v době, kdy byla smlouva zřizována. Jde-li však o případy, v nichž bylo v době zřizování smlouvy splnění slibu možno, kde se však stalo splnění to teprv později před dobou pro ně určenou dle tvrzení dlužníkovy nemožným, jde-li tedy krátce o nemožnost plnění nastoupivší teprve p o u z a v ř e n í s m l o u v y, pak sluší případy takové posuzovati nikoliv dle předpisu § 878. vš. z. o., nýbrž dle § 1447. vš. z. o., a nemožnost takováto vyvolala by pak nikoliv neplatnost, nýbrž zánik (zrušení) závazků smluvních.

Že smluvní závazek převzatý v konkrétním případě žalovaným oproti družstvu městského divadla v Plzni p ř e d e m již byl nemožný, ani žalovaný netvrdil. Z obsahu dotyčné jeho námítky a zejména z dat uzavřených smluv (1./9. 1908 resp. 11./3. 1909 na jedné a 23./3. 1909 na druhé straně) je spíše patrno, že se závazek ten t e p r v d o d a t e č n ě stal prý nemožným. Slušelo proto případ tento posuzovati nikoliv dle ustanovení § 878., nýbrž dle předpisu § 1447. vš. z. o.

Žalovanému dlužno přisvědčiti v tom, že by jej mohla sprostiti za jistých okolností jeho závazků i subjektivní, na straně jeho d o d a t e č n ě nastoupivší nemožnost plniti (na př. kdyby onemocněl). Než

takováto nemožnost musela by tu také rozhodně a vskutku býti, a musila by nad to, jak toho § 1447. vš. z. o. vyžaduje, vzniknouti náhodou. Zavázal-li se však žalovaný, vázaný již smlouvou platnou, ještě v době, kdy právní poměr smlouvou touto založený trval, osobě třetí k výkonům, které se nedají již dle své povahy srovnati s jeho dřívějšími závazky, pak nelze zajisté vůbec o nějaké nemožnosti mluvíti, a tím méně o nemožnosti vzniknuvší náhodou. Je možno, že bylo žalovanému plnění smlouvy původní ztíženo podstatně tím, že smlouvu pozdější uzavřel, ba je i možno, že je plnění to spojeno proň dokonce i se škodnými následky, které mu hrozí se strany kontrahenta pozdějšího; — nemožno však plnění to přes to není, odstaví-li způsobem přiměřeným závazky, které převzal smlouvou pozdější. Nad to zavinil však žalovaný, — a to zde padá hlavně na váhu, — kollise, které tím povstaly, sám, porušiv způsobem hrubým důvěru, s kterou se mají smlouvy uzavíratí a plniti.

Náhled, že v případě takovéto kollise, vyvolané stranou ku plnění zavázanou samou a její vinou, mají závazky starší, protože prý je nelze splniti, ustoupiti mladším, je nejen nemyslitelný, nýbrž vedl by přímo ku zneužívání předpisu § 1447. vš. z. o., jelikož by se takto nadržovalo přímo úmyslnému porušování smluv.

Rozsudky soudů nižších, vyhovující prosbě žalobní, jsou tudíž plnou měrou zdůvodněny zákonem. (§§ 919. a 1447. vš. z. o.)

K. K.

Právní poměr mezi bankou a tím, jenž u banky ukládá na běžný účet. Banka jest oprávněna, legitimaci toho zkoumati, kdož výplatu požaduje.

Mlynář A. podal na filiálku banky B. v M. O. žalobu na vyplacení 1000 K z běžného účtu Dra. C. u filiálky se nalezajícího. Advokát Dr. C. z K., bratr žalobcův, měl u zmíněné filiálky B. několik tisíc na běžném účtě uloženo. V listopadu 1909 přinesl zřízenec žalobcův žalované filiálce B. příkaz Dra. C. následujícího znění: Vyplatte z mého účtu mlynáři p. A. tisíc korun. Něm. Brod, 22. dubna 1908. Dr. C.

Prokurista banky B. odepřel výplatu a sice proto, že zvěděl z novin, že Dr. C. před několika dny zemřel, a pak že příkaz byl vystaven již v dubnu 1908 a Dr. C. neuvědomil banku B., že na takovou dlouhou dobu poukázku na banku vystavil. Vklad Dra. C. byl pak bankou B. vydán c. k. okresnímu jako pozůstalostnímu soudu v J. Týž bance B. ještě před podáním žaloby nařídil, že bez povolení pozůstalostního soudu z běžného účtu Dra. C. ničeho vydáno býti nesmí. Ke sporu přistoupili jako vedlejší intervenienti dědicové Dra. C., zastoupení kuratorem. Intervenci tuto I. stolice rovněž při-